

Tevékenységi tervek

Tervezett projektek a tevékenységekbe integrált tanuláshoz

A projekt címe: „Nyuszi ül a fűben” (április 7-10 Húsvét)

A projekt megvalósulásának tervezett ideje: 2023.04.03. -2023.04.14.

A projekt tervezett indító élménye: Húsvéti tájfutás az erdőben

A projekt várható lezáró élménye: Kirándulás és tavaszi vadvirágok gyűjtése

A projekt megvalósítása során kiemelt céljaink és feladataink:

A húsvéti ünnepkör megismerése, az ünnephez kapcsolódó hagyományok, szokások megőrzése, a tavasz jeles napjai, ünnepei, kommunikációs képességek fejlesztése, a húsvéti időszakhoz köthető versek, mesék, történetek olvasása, meghallgatása, dalok a tavaszról. A húsvét szimbólumainak megismerése (húsvéti jelképek: tojás, víz, kalács
Húsvéti ételek: tojás, sonka, bárány, kalács)

A projekt során kiemelten fejleszthető képességek pl: Belső képalkotás- és fantázia, kognitív képességek, összefüggés keresés, játékos matematika, logikai műveletek fejlesztése összehasonlítással (kevesebb-több, alacsony-magas, kicsi-nagy...stb megállapításával), figyelem, nagymozgások, szem-kéz-láb koordináció, keresztcsatornák, helyes eszközhasználat és ceruzafogás, finommotorika,

hallásfejlesztés, szerialitás, szociális kompetenciák, kommunikáció (verbális, non verbális), szókincsbővítés, téri és síkbeli tájékozódás...

<p>Munka jellegű tevékenységek</p>	<ul style="list-style-type: none">• önellátás, önkiszolgálás, önálló öltözködés• segítség tekintetében: -kérés, -elfogadás, -nyújtás, megtapasztalása/megtapasztaltatása• csoport rendjének fenntartása, pakolás• tevékenységekhez szükséges átrendezésekben való részvétel• pihenéskor az ágyak szét-, és összerendezése• ágyneműk önálló fel-, és lehúzása• naposi feladatok ellátása• önállóan választott felelősi feladatok (öltöző, mosdó)• a reggelihez kitálatl kenérszeletek önálló megkenésének gyakorlása• kés használatának megkezdése és helyes elsajátítása• húsvéti meglepetések elkészítése	
<p>Játék</p> <p>Játék feltételeinek biztosítása</p> <p>(ötletek a játék tevékenység megsegítéséhez, kiegészítő eszközök készítése)</p>	<ul style="list-style-type: none">• szabad levegőn tartózkodás és játék - időjárás függvényében - kiemelt fontosságú• a gyermekek önálló ötleteinek segítése, kreativitásuk támogatása, az adódó helyzetek maximális kihasználása• az „unatkozó”, illetve az „elhúzódó” gyermekek játékba segítése• az „agresszív” és/vagy „romboló” tevékenységek helyes irányba fordítása a játék sokszínűségét felhasználva, s egyúttal más alternatívák felajánlása, melyből a gyermek választhat• Az Érzelmese társasjáték foglalkozásba iktatása az érzelmi intelligencia, kommunikáció és önkifejezés fejlesztésére• társasjátékok<ul style="list-style-type: none">- Túl az Óperencián- Nyuszi kirakós	

	<ul style="list-style-type: none"> - Úton az oviba - Memory - Camelot - Jenga 3 in 1 <ul style="list-style-type: none"> • Tojáskeresés szoborjátékkal (Úgy kell összegyűjteni a tojásokat, hogy amikor az óvodapedagógus megfordul, szoborrá kell merevedni. Ha elfordul, szabad a gyűjtés) • „Hol vagyok?” (A gyerekek a szőnyegen állnak. Egyiküknek bekötjük a szemét, és a kör közepére állítjuk. Ha valamelyik gyerekhez hozzáér, az elvezeti a csoportszobában valahová. A bekötött szemű gyerek feladata tapintással kitalálni, hogy a csoportszoba melyik részére vezették.) • Húsvéti tájfutás és meglepetéskeresés
--	---

<p>Külső világ tevékeny megismerése</p> <ul style="list-style-type: none"> • Alapvető környezet és természetvédelmi ismeretek • matematikai tapasztalatok, matematikai játékok 	<ul style="list-style-type: none"> • Beszélgetőkör a húsvéti népszokásokról, ki, hogyan ünnepel otthon, milyen családi szokásaik vannak? A tavaszi szünet után élménybeszámoló az Érzelmese kártyákkal • A húsvét szimbólumainak megismerése (húsvéti jelképek: tojás, víz, kalács, húsvéti ételek: tojás, sonka, bárány, kalács...)¹ • Élet a tanyán (házi és ház körüli állatok, csoportosítás), avagy mi volt előbb, a tyúk, vagy a tojás? • Számlálás, kevesebb-több, egyenlővé tétel a plüss nyuszikkal • A tojás, mint fontos fehérjeforrás
---	--

- Tavaszi virágok megfigyelése és összehasonlítása a kirándulás során (méret, szín, szirmok száma és elhelyezkedése, formák...)

- Kísérlet tojással, hogyan vékonyodik el a fogzománc (A fogfájós nyuszi című meséhez). Mivel a tojáshéj hasonló ásványi anyagokból áll, mint a fogaink, sok kalciumot tartalmaz mindkettő. A tojás külső kemény héja úgy védi a tojás puha, folyékony belső részeit, mint ahogy a fogzománc védi a fogainkat.
- A legnagyobb hazai tojásgyűjtemény a Néprajzi Múzeumban található

(<https://www.youtube.com/watch?v=NIm8dYI4I7M&t=208s>)

- Hollókői húsvéti és népviselet:

(<https://www.youtube.com/watch?v=taLJTh5qRZo>)

Verselés, mesélés

- anyanyelvi játékok
- beszélgető kör
- drámajátékok

- Beszélgetőkör az otthoni ünnepi szokásokról, élményekről
- Melyik mesében szerepel nyúl?
- Szőjünk közösen mesét! Az óvodapedagógus kezdi és mindenki tesz hozzá, míg ki nem alakul egy kerek történet.
- Feleselő című beszédészlelést fejlesztő kiadvány
- Találós kérdések²
- Mesék³
 - Mester Györgyi: A varázstojás
 - Bús Ilona: Húsvéti tojás
 - Móra Ferenc: A húsvéti tojások
 - Zelk Zoltán: A három nyúl (mesebőrönddel, ujjbábokkal)

- Fésűs Éva: A fogfájós nyuszi
(tojáskísérlettel)

- Versek:

Devecsery László: Húsvét

Szellő fut, szellő száll,
csókot ad a szellőlány.
Nap melenget, fény mesél,
mikor a tél véget ér.

Néked int a hóvirág,
s barka bontja bársonyát.
Itt a tavasz: kikelet,
s a HÚSVÉT is közeleg.

Locsolóvers

1. (ism) Korán reggel útra keltem,
Se nem ittam, se nem ettem.
Tarisznya húzza a vállam,
Térdig kopott már a lábam.
Bejártam a fél világot,
Láttam sok-sok szép virágot.
A legszebbre most találtam,
Hogy öntözzem, alig vártam.

2. Itt a húsvét, eljött végre
a szép lányok örömére.
Mert a lányok szép virágok
illatos víz illik rájuk.
Ne fuss hát el, szép virágom!
Locsolónak csók jár, három!

Csukás István: Nyuszi mese

Nyuszi, nyuszi vígan játszik,
csak a két nagy füle látszik.
Hajnal óta ugrál sorba,
rekettyébe, sombokorba.
Estére már nem bokázik.
iheg-liheg, lassan mászik.
Meg is eszik tíz-húsz torzsát,
vizet iszik három dézsát.

**Rajzolás,
festés,
mintázás,
kézimunka**

- Madárka készítése kartonpapírból fonállal és színes tollal körbe tekeréssel, ragasztással

- Húsvéti nyuszi készítése papírhengerből és színes papírból sodrással, ragasztással, nyírással

- Húsvéti tojások készítése só-liszt gyurmából saját elképzelés szerint festéssel, nyomdázással

Mozgás
(a mindennapos
testmozgás játéka
feladatai)

- Játékos, mindennapos testmozgás az udvaron
- Húsvéti tájfutás az erdőben
- „Lábügyesség”
A gyerekek mezítláb vannak, így próbálnak a lábukkal tárgyakat dobozba rakni.
- Tojáskeresés szoborjátékkal (Úgy kell összegyűjteni a tojásokat, hogy amikor az óvodapedagógus megfordul, szoborrá kell merevedni. Ha elfordul, szabad a gyűjtés)
- „Színcápa”
Egymástól kb. 3 méter távolságra vonalakat húzunk, ez a tenger, ebben áll a cápa. A cápa, egy gyermek, elkiáltja magát, pl.: „jöjjenek a kékek!” akkor minden olyan gyermek átfut, akin a kék szín nem található. Akin található a kék szín, az nyugodtan átsétálhat, hiszen előtte tiszta az út. Akin más szín van, elkapja a cápa, helyet cserélnek.

Ének, zene,
énekes játék,
gyermektánc

- Lánc, lánc, eszterlánc (körjáték)
- Bújj, bújj zöld ág (körjáték)
- Komatálat hoztam
- Hová mégy te kis nyúlacska
- Mondóka (mozgással kísérvé):
Nyuszi fülét hegyezi,
Nagy bajuszát pödöri.
Répát eszik ropp-ropp-ropp,
Nagyot ugrik hopp-hopp-hopp.
- Zenehallgatás:
- Kolompos Együttes: Locsolkodós
(<https://www.youtube.com/watch?v=Of5EsKdR2lw>)

MELLÉKLET:

I. Húsvét szimbólumai

- Húsvét - a kereszténység egyik legnagyobb ünnepe, emellett a tavasz köszöntésével, az élet megújulásával is szorosan összefonódik. Tisztaság, rend fontossága. Legismertebb jelképe a tojás. A negyvennapos böjt után sonkát, tojást, kalácsot esznek az emberek. A csibe, a bárány, a kacsa az újjászületést jelképezik.
- Húsvét hétfő a locsolkodás napja. Régen a kút vizével, vödörből locsolták a legények a lányokat (vagy a pataokban mosdatták meg őket), akik kézzel festett hímes tojásokat adtak ajándékba, majd tánc és multság vette kezdetét.
- A lányok, asszonyok komatálat készítettek, elküldték egymásnak. A kosárba, tálra húsvéti tojás, kalács, ital került. Ezzel örök barátságot kötöttek, s ettől kezdve komának szólították egymást.
- A tavaszi ünnepkör kezdő virágvasárnap a barkaszentelésről volt híres.
- A tojásfestés az asszonyok, lányok dolga. Régebben házi festékanyagokat használtak: hagymalevél, zöld dióhéj főzetét.
- Nem csak a húsvéti, hanem általában a tavaszi vasárnapokhoz kapcsolódik a zöldág járás, a tavaszt, a természet megújulását jelképező énekes játék. Ez a játék a fiatal lányok és legények tavaszköszöntő hagyománya volt. (Bújj, bújj, zöld ág.)
- A húsvét jelképei: bárány, csibe, nyúl, tojás

Az egyházi évnek két ünnepköre ismeretes. A húsvéti ünnepkör és a karácsonyi ünnepkör. A húsvéti ünnepkör a régibb, amely a Septuagesima (hetvened), azaz a farsang utolsó vasárnapja előtti vasárnapkal kezdődik és a pünkösd utáni szombattal ér véget. A húsvéttól a pünkösd utáni szombatig tartó időszakot húsvéti időnek is mondják. Húsvét napjától a fehérvasárnapot megelőző szombatig tartó napokat húsvét hetének nevezik.

Húsvét megünneplése már a 3. század óta ismeretes, számos népszokás kapcsolódik hozzá. Ezeket a szokásokat gyűjtöttük egy csokorba.

1. Ételszentelés

A 10. század óta ismeretes szertartás Húsvét vasárnapján a húsvéti ételek, sonka, bárány, kalács, tojás, bor megszentelése a templomban. Szentelményeknek nevezzük azokat a tárgyakat, melyek szentelés vagy áldás révén hétköznapi használatukból kiemelődve természetfeletti célokra alkalmasak. A húsvéti ételek sorában a bárány Jézust jelképezi, a tojás az élet, az újjászületés szimbóluma. A szentelt ételeknek mágikus erőt tulajdonítottak, számos hiedelem fűződik hozzá. A húsvéti kalács

morzsáját a tyúkoknak adták, hogy sok tojást tojjanak, vagy megőrizték, s nyáron a verebek kártevése ellen kereszt alakjában meghintették vele a gabonaföldeket, de ismeretes olyan is, hogy tűzbe vetették, hogy a túlvilágiaknak is jusson a szentelt ételből. A szentelt sonka csontját kiakasztották a gyümölcsfára, hogy sokat teremjen. A húsvéti szentelt tojáshoz kapcsolódó hagyomány, hogy egy-egy tojást ketten ettek meg, hogy ha eltévednek, jusson eszükbe, kivel ették a húsvéti tojást.

2. Köszöntő

A köszöntő nem más, mint naptári ünnepek alkalmával énekelt vagy elmondott vers, rigmus illetve prózai jókívánságmondó szövegek. Szórványosan ismertek húsvéti köszöntőszövegek vagy szerencsekívánó mondókák, melyekben jókívánságok, varázsigék bújnak meg. Kedves mondóka Békés megyéből: „Egészségére váljon, haja nagyra nőjön! Ám a mai értelemben ismert locsolóversek nem népi eredetűek.

*Szépen kérem az anyját
Adja elő a lányát,
Hadd locsolom a haját!
Hadd nőjön nagyra,
Mint a csikó farka:
Még annál is nagyobbra,
Mint a Duna hossza!
Szabad-e locsolni?*

3. Húsvéti locsolás

Termékenységvarázsló jellegű népszokás, ősi katartikus rítus keresztényesített formája. Eredetének egyházi magyarázata részint a keresztelezésre utal, részint pedig arra a legendára, amely szerint a Jézus feltámadását hirdető jeruzsálemi asszonyokat locsolással akarták volna a zsidók elhallgattatni, ill. a Jézus sírját őrző katonák vízzel öntötték le a feltámadás híretét vivő asszonyokat. A locsolkodás mai formája, a gyermekek locsolkodása szagos vízzel, rövid versikék kíséretében, adománykérés céljából újabb keletű városi szokás. Húsvéthétfőt szokás vízbevető, vízbehányó hétfőnek is nevezni. Ezen a napon Szeged vidékén a bandákba verődött legények a lányokat a kúthoz hurcolták, ahol egész vödör vízzel öntötték le őket, megelőzve nehogy kelésesek legyenek. Az Ipoly mentén szervezettertént a húsvéti locsolás, öntözködés. A legények már vasárnap este tojást szedtek a lányos házaktól. Másnap reggel, előre megbeszélte helyen szalonnát kaptak, és ott tojásrántottát készítettek és elfogyasztották. A tojáshéjakat annak a lánynak az ablaka alá szórták, akire haragudtak valamiért. Ezután indultak el locsolni. A lányok igyekeztek elbújni, akit megtaláltak, azt a kúthoz vitték és vödörszám hordták rá a vizet. Azok a fiúk, akiket nem vettek legényszámba először a keresztanyjukhoz mentek, akit az ott kapott vízzel meglocsoltak, jutalmul 8-10 hímes tojást kaptak.

Ezután mentek a rokonok, szomszédok lányaihoz. A legények locsolását a lányok húsvéthétfő délutánján tojásokkal viszonzták. Hagyomány volt, hogy kedden a lányok locsolták a legényeket.

4. Húsvéti korbácsolás

Dunántúlról ismeretes népszokás. Fejér megyében a fűzfavesszőből négyszögűre font korbácsot sibának nevezik. A korbácsot készíthették 4, 6, 8, 9 szálból. Korbácsfonás előtt egy szál vessző vastagabb végét késsel bevágták, majd a hüvelykujj körmével végighasították. Hogy hajlékonyabb legyen, a kés élével kikaparták a kettéhasított vessző belsejét. Miután kiválogatták a fonáshoz megfelelő vesszőket, a felső, vékony végeiket összeillesztették, az alsó, vastagabb végeiket pedig egyenlő hosszúságúra vágták, majd a korábban kettéhasított vesszővel betekették. Egy gyerek vagy egy másik felnőtt megfogta a készülő korbács vastagabbik végét, majd a korbács készítője összefonta a vesszőket. Miután elkészült, csomót kötöttek a korbács végére. A kisfiúk számra édesapjuk vagy nagyapjuk fonta a korbácsot. A legények húsvéthétfőn ezzel csapkodták meg a leányokat, közben ezt mondogatva:

*Keléses ne légy,
Bolhásos ne légy,
Eszteendőre frissebb légy!*

A lányok a sibára szalagot kötöttek, borral vagy piros tojással kínálták a legényeket. A Felföldön és a szlovák-magyar lakta területeken ismert szokás a suprikálás, amikor a lányok korbácsolják meg a húsvéti locsolást végző legényeket.

5. Komatálküldés

Húsvét hétfőjén és húsvét vasárnapját követő vasárnap, azaz fehérvasárnap volt szokás a komatálküldés. Ez a szokás komálás, mátkálás, vésározás néven is ismert. Az Ipoly mentén a lányok ilyenkor azoknak a legényeknek küldtek tojást, akik farsangkor táncba vitték őket. Az ajándékot személyesen vagy küldött által juttatták el a kiszemeltnek. A Dunántúlon az ajándékot ünnepélyes formában, vers, mondóka vagy dal kíséretében adták át:

*Komatálat hoztam
Föl is aranyoztam
Koma küldi komának
Koma váltsa magának.*

6. Hímes tojás

A Húsvét legmeghatározóbb jelképe a húsvéti tojás, hímes tojás, írott tojás, piros tojás. Ez a húsvétra ajándékozott díszített tojás a Húsvéttal, mint egyházi ünneppel szoros kapcsolatban van, az egyházi szimbolika szerint a sírjából feltámadó Krisztust jelképezi. A tojás díszítése azonban a keresztény gyakorlatnál korábbi, több formája ismeretes, jellemző módja a hímzés, batikolás. Ahhoz, hogy a főtt vagy kifűjt tojásra mutató mintát tudjunk készíteni, szükség van egy ún. írókára, mely nem más, mint egy pálcára erősített fémcsővecske. Ezt a pálcát mártogassuk bele forró méhviaszba, majd segítségével írjuk rá a mintát a nyers vagy főtt tojás felületére. A megmintázott tojást áztassuk festéklébe. Utolsó lépésként kaparjuk le a méhviaszt, s máris láthatóvá válik a motívum.

7. Tojásjátékok

A húsvétot a bőjt végeztével és a szép idő beköszöntével vidámság is jellemzi. Világszerte elterjedtek a tojásjátékok. A tojásgurítás egy szabadtéri játék. Általában egy helység melletti magaslatról, dombról gurították le a tojásokat, amelyeket a lent összegyűltek elkapkodtak.

Vicces játék a tojásösszeütés, melyet főleg fiúgyermekek játszottak a locsolkodás során összegyűjtött zsákmánnyal. Két szemben álló játékos kezébe fogott tojással igyekszik eltörni a másik tojását. A játéknak több változata ismert. Játoszható úgy is, hogy az egyik játékos a kezében lévő pénzzel igyekszik a másik tojását betörni és így az eltört tojást megszerezni, de játszható festet, hímes, keményre főtt vagy csokoládétojással is. Csalni is lehetett fából, mészköből, gipszből készült műtojással. Szórakoztató húsvéti játékok még a tojáskeresés, a tojástánc és a tojásfutás is.

II. Találós kérdések

Csengő cseng a nyakába
Kint legel a határban
Türelme nagy orra pisze
Puha gyapjú göndör szőre
(bárány)

Kicsi fehér házikó,
Benne sárga kiscsikó.
Széttörik a házikó,
Ha kikecmereg a kiscsikó.
(tojás)

Ha feldobom fehér,
Sárga lesz mire leér,
S a kérdés nagyon agyafúrt,
Hogy ő volt előbb, vagy a tyúk.
(tojás)

Kicsi fehér házikó,
benne sárga kiscsikó.
Széttörött a házikó,
kiugrott a kiscsikó.
(csibe)

A baromfiudvarnak lakója,
Akire szemet vetett a róka,
Egyfolytában kotkodálja,
Minden napra van tojása.
(tyúk)

Kity-koty, kity-koty
milyen anyóka vagyok?
(tyúkanyó)

Fülem hosszú, bundám selymes,
a farkincám pöttöm.
Húsvétkor a gyereksereg,
nagyon várja a jöttöm.
(nyúl)

Tél távozik, tavasz ébred,
Vödröt hoznak a legények,
Bárány, nyuszi, piros tojás,
Induljon hát a locsolás!
(húsvét)

Rügyet, falevelet rágok,
négyévenként kárt csinálok.
(cserebogár)

Él egy állat erdőn, réten,
bezárja a házát télen.
Kimegy, hogyha itt a tavasz,
mégis, félig otthon marad.
(csiga)

Tarka, de nem virág,
szárnya van, de nem madár,
álló napon a rét fölött száll.
(lepke)

Pettyes hátam, hártyás szárnyam,
levéltetűt eszem bátran.
(katica)

Döngicsélve körbeszállok,
virágporra rátalálok.
Összegyűjtöm, szedem neked
így eheted majd a mézet.
(méhecske)

Háló nélkül halászik,
kéményeken tanyázik.
Elköltözik, ha fázik. (gólya)

Nincsen hangom, nem beszélek,
tisztá vízben vígan élek. (hal)

Bokrok alján meghúzódok,
kerek levél mögé bújok.
Lila szirmaim kibontom,
elárul majd az illatom.
(ibolya)

Tapsi füle, rugó lába,
soha nem érsz a nyomába.
Lakhelye a tarka rét, a
kedvence a sárgarépa.
(nyuszi)

Már tavasszal kinyílik,
kerítésen kihajlik,
lila virág a bokrain,
fürtben nyílik az ágain.
(orgona)

III. Mesék

Mester Györgyi: A varázstojás

Ismét itt a húsvét, hát elmondok nektek egy régi, kedves történetet - kezdte a mesélő.

Panni és Bence abban az évben nagyon készültek a húsvétra. Az azt megelőző években - Bence pici baba voltára tekintettel -, az ünnepet fővárosi lakásukban töltötték. Most azonban falura készültek, hogy az apai nagyszülőkkel együtt húsvétozzanak.

Panni, megérkezésük után azonnal rákérdezett Mamától.

- Idén is kereshetünk majd hímes tojást a bokrok alatt?

- Hogyne. Ne félj, időben gondoskodtam róla, hogy legyen elég begyűjtenivaló. Már mind megfőztem, és napokkal ezelőtt meg is festettem őket. Most még több színben, mint amikor utoljára itt jártál.

- Én is szeretnék tojást festeni - mondta erre Panni. - Az iskolában megdicsért a tanító

néni, hogy milyen szép mintákat festettem a tojásra. Két ötöst is adott érte.

- Hát, kis unokám, én már nem érek rá a tojással bíbelődni, itt van nekem az ünnepi sütés-főzés minden gondja. Jövőre is lesz húsvét, majd akkor együtt készülünk fel rá.

Pannit azonban a szép jövő ígérete nem nyugtatta meg. Ez a kisöccse, Bence számára az első játékos tojásgyűjtő alkalom - gondolta -, ezt muszáj emlékezetessé tennie. Azután, egy hirtelen ötlettől vezérelve, kiment az istállóba. Már korábban is látta, hogy Kati, a kotlós, ott ücsörög egy fonott kosárban, egy halom tojás fölött, és a kiköltésükön szorgoskodik.

Talán észre se veszi, ha kicsenek alóla egy tojást - ötlött fel Panni agyában. Panni szelíd, de félreérthetetlen hessegető mozdulatára, Kati meglepetten röppent le tojásokról. Panni gyorsan elvett egy tojást, azt, amit az egyformák között, mégis a legszebbnek látott, majd sebesen kiiskolt az istállóból. Az ajtóból visszatekintve megnyugodva látta, hogy a kotlós - mintha mi sem történt volna -, már ismét ott ült a kosárban.

Panni jó előre készült a tojásfestésre, ezért otthonról magával hozta a filctoll készletét. Semmi sem állhatta útját, hogy elkészítse a húsvét legdíszesebb tojását, amit persze Bencével akart megkerestetni.

Kicsit ugyan elgondolkodtatta, nem lesz-e abból baj, hogy nyers tojásra rajzol, nem törik-e össze, de aztán már csak táncolt a kezében a filctoll, és egyre kacskaringósabb, színesebb minták tűntek elő a tojáson. A végeredmény még az ő szívét is megdobogtatta. Nagyon szép lett! Már szinte sajnálta odaadni másnak, de hát a testvérkéjét akarta meglepni vele. Őt pedig nagyon szerette, így már előre örült annak, milyen nagy lesz az öcsikéje meglepetése a varázslatos szépségű tojás láttán.

A még mindig langyos tojást, hogy az ünnepig, illetéktelen szemek elől rejtve tartsa, betette

egy ócska kötött sapkába. De főként azért, hogy meg ne sérüljön, el ne törjön.

Eljött a nagy nap, húsvét napja. Papa megsúgta Panninak, hogy a tojásokat már kiporciózta a bokrok alá, és ha véget ért az ebéd, indulhat a móka, a tojáskeresés.

Panni egy pillanatra eltűnt az ebédlőasztal mellől, de csak azért, hogy a maga csinálta hímes tojást elrejtse egy málnabokor alá, a kert legtávolabbi zugába.

Ebéd után azt mondta Bencének: neked egy varázstojást kell megkeresned. Csak légy kitartó,

menj el egészen a kert végéig, ahol a málnabokrok zöldellnek.

A napocska kitartóan, melegen sütött, de bizony Panni is jócskán kimelegedett, amíg az

összes tojást sikerült megtalálnia. Bence azonban csak nem került elő a málnabokor takarásából. Kiabálni kezdtek neki, bár félni nem kellett, a kertet kerítés zárta körbe, a kisfiú még csak véletlenül se bolyonghatott el úgy, hogy ne találjanak rá.

A hívó szóra egyszer csak feltűnt Bence. A rajta lévő kisinget derekához fogva, óvatosan

közeledett a rá váró felnőttek felé.

Na, mit találtál kis Bencém? - kérdezte Papa.

Megtaláltam a varázstojást, és ez volt benne - felelte Bence, egyidejűleg feltárta inge tartalmát, amiben a díszes, hímes tojás apró darabkái között, ott fészkelődött egy frissen kikelt, sárgapihés kiscsibe.

Hát igen. Hála Panni gondosságának, óvatosságának, az öreg kötött sapka, na meg a jó meleg tavaszi napocska melegének. Épp érkezett az ideje, hát kibújta a varázstojásból a kiscsibe.

Hozzá kell tenni, hogy aznap a többi tojásból is kikeltek kispipi testvérkéi, odabenn az istállóban, Kati kotlós jóvoltából.

Ez a húsvét, és a varázstojás, örökre megmaradt aztán a családtagok emlékezetében.

Hát ez volt az én mesém - fejezte be a történetet Panni néni. Tetszett mindenkinek?

Neked is? És Panni néni cinkosan kacsintott az asztalnál húsvéti sonkáját jóízűen falatozó

Bence bácsira.

Bús Ilona: Húsvéti tojás

Valamikor nagyon régen egymás tőszomszédságában lakott egy nagyon szegény és egy nagyon gazdag asszony. Húsvét előtt a nagyon gazdag konyhájában sült a rétes, kelt a fánk. A sok jó illat csak úgy áradt a szegény udvarába; ott játszottak a gyerekei. Egyszerre csak a legidősebb, a hatéves Rozika így szólt:

- Édesanyám! Minálunk miért nem sült valami a kemencében?

- Nincsen tojásom, amivel kalácsot vagy fánkot süthetnék.

- Kérek én a szomszédban, van ott annyi kacsa, liba, tyúk, hogy ellepik az udvart, tojnak azok eleget. - mondta a kislány.

- Vigyázz, még rád uszítják a kutyát és megharap...! - intette az anyja, de Rozika nem ijedt meg a harapós kutyától és kiskosarával átment a szomszédba. Alig lépett az udvarba, már messziről rákiáltott a gazdag asszony:

- Mit akarsz itt?

Rozika illedelmesen köszönt és így szólt: - Csak pár tojást szeretnék kérni, hogy édesanyám kalácsot süthessen az ünnepre.

- To-já-ááá-st!? - húzta a szót a gazdag - drága kukoricán, árpán neveltem a tyúkjaimat, nem osztogatom én a tojást senkinek se, magamnak kell mind! Menj a rétre, kérj a madaraktól, azok talán adnak...! - szólt és becsapta a gyerek orra előtt az ajtót.

Rozika egy percig szótlánul állt, majd hirtelen felvidulva a rétre futott. Virágillat, madáracsicsergés fogadta a kislányt. A nap melegen simogatta arcocskáját, színes pillangók röppentek elé, a tavaszi szellő, a futó felhő, valamennyien mintha csak kérdezték volna. „Mit kívánsz, Rozika?” A kislány megérezte a szíves fogadtatást és lelkesedve mondta.

- Kedves madárkák, ünnepre készülődünk, sok testvérem van, de egy csepp kalácsot sem tud sütni édesanyám, mert egyetlen tojásunk sincsen. Kértem a gazdag szomszédasszonytól, de az nem adott, hozzátok jöttem hát. Kérlek szépen benneteket, adjatok nekünk pár tojást! - Kosárkáját egy bokor alá tette. - Holnap érte jövök, jó? - kérdezte kedvesen és hazaszaladt.

A madarak összedugták a fejüket. - Csip-csip-csip-csirip-csipogta egy pacsirta - hallottátok, mit kért a kislány?

- Csip-csip-csip, hallottuk és adunk, adunk...Egyszerre nagy sürgés-forgás keletkezett a réten, a madárcák szárnya libbent-lobbant, a kosárcára telepedtek és potty!...egy-egy tojást ejtettek bele. A nap kacagott örömeiben, amikor ezt látta, és fényes sugarával megfestett egy kis tojást. Most már volt a kosárban egy aranytojás is. Ekkor ért oda nyuszika.

- Mak-mak-mak, mi van itt?

- Nézz csak a kosárba, te kis csacska -figyelmeztette egy kék harangvirág. A nyuszi elámult:

- Ó, de sok szép tojás! Fessük színesre őket! Gyertek! - szólt a virágoknak, és már jött is a sárga kankalin, a lila kökörccsin meg a tűzpiros pipacs. Alkonyatkor a kis kosár sok-sok színes tojással volt tele. Meglátta ezt a hold.

- No, most hadd fessek egyet én is ezüstre! -és fényét egy kis tojásra festette. Rozika reggel kiszaladt a rétre. Ó, milyen boldogan nevetett, amikor a sok színes tojást meglátta a kosárban és mellette őrzőként egy tapsifüles nyuszikát!

Csodálkozva nézett rá:

- Talán te festetted?

- Mak-mak-mak, igen, de a tojásokat ők adták - és a röpködő madarakra mutatott.

- Tudom, tudom! -nevetett Rozika és köszönetet mondott a madaraknak, a rét virágainak és a napnak. Hazaszaladt a sok színes tojással, de mivel akadt köztük néhány fehér is, édesanyja kalácsot sütött belőlük. Nagy lett a kalács és a sok gyerek úgy jóllakott vele, mint a duda...

Azóta minden esztendőben tavasszal nagy sürgés-forgás van a réten: a sok nyuszi festi a tojásokat. Úgy, ahogy elmondtam ebben a mesében.

Móra Ferenc: A húsvéti tojások

Az erdő közepében, egy vén cserfa alatt kicsi házikó állott. A házikóban lakott Tapsi úr a feleségével meg a két gyerekével. Rendes, jóra való erdei nyulak voltak Tapsiék, és bár hosszú volt a fülük meg kurta a farkuk, senkinek az erdőben panaszja nem lehetett ellenük.

Egy reggelen, éppen újév reggelén, Tapsiné azt kérdezte az urától:

- No, édes apjukom, mit főzök ma ebédre?

Az öreg nyúl egyet-kettőt szippantott a pipájából, és azt mondta:

- Jó lesz egy kis takarmányrépa. Ha meg találsz a piacon édes káposztatorzsát, hozhatsz belőle a gyerekeknek.

A gyerekek nagyon szerették a káposztatorzsát, és örömeikben mindjárt ugrálni kezdtek az asztal körül. Tapsiné asszony pedig a cseléddel elment a piacra.

Hanem jó félóra múlva már vissza is jött megint, átfázva a nagy hidegtől, tüszentve, és üres kosárral.

- Hol van a répa? - kérdezte az öreg nyúl.

- Hát a káposztatorzsa? - kérdezték a kicsinyek.

- A káposztatorzsának már elmúlt az ideje, a répáé még meg sem jött. A vásáros kofák a nagy havazás miatt be se jöhettek a falvakból, még csak gyöngye fahéjat sem tudtam venni. Egy pár fiatal fának szoltam ugyan visszajövet, de ők azt mondták, hogy ebben a kegyetlen hidegben nekik is kell a héjuk. Az öreg nyúl megvakarta erre hosszú fültövét, a kicsinyeknek pedig sírásra állott a szájuk.

Kevés szecska volt ugyan még a kamrában, de ilyen napon, újév napján, még a mezei egér asztalán is külön ebédet tálalnak föl.

Az öreg nyúl egyet-kettőt szippantott a pipájából, és azt mondta:

- Baj, hát baj, de azért nem kell ám mindjárt sírni!

Aztán odafordult nyúlné asszonyhoz, hogy öltöztesse fel jó melegen a gyerekeket.

Az asszony fel is öltöztette őket, meleg kendőt is kötött mindegyiküknek a nyakára, hogy köhögést ne kapjanak a reggeli ködben.

- Gyerekek - mondta az öreg nyúl -, menjetek át a tisztásra az erdész bácsihoz.

Köszöntsetek rá illedelmesen, mondjátok, hogy boldog újévet és jó egészséget kívántok neki, és hogy jó szívvvel venném, ha valami kis finom főzelékfélével segítene rajtunk.

A gyerekek mindjárt szaladni akartak, de az apjuk utánuk szólt:

- Azt mondom, ne bácsikázzátok az erdész urat, hanem szólítsátok tekintetes úrnak.

Az anyjuk pedig azt mondta:

- Meg ne álljatok a jégen csúszkálni! Ha meg azokkal a bolondos vizslakölykökkel találkoztok, kerüljétek el őket okosan, hogy fogócskát ne játsszanak veletek megint. A gyerekek kézen fogva mentek az erdőn át, az erdészlak felé. Meglehetősen jól viselték magukat, csak néha böktek meg alattomban egy-egy havas bokrot, hogy egy kis havazást csináljanak.

Az erdész urat a kert alatt találták a három kisfiával. A kisnyulak elmondták a mondókájukat, az erdész meg tüstént beküldte a fiait az erdésznéhez, hogy adjon valamit a nyulaknak, adott is négy-négy nagy répát.

Kisnyulak a répákkal hazafelé mentek. Mikor az ismerős erdőbe értek, jókedvük kerekedett, és futkosni kezdtek.

Azzal ijesztettek egymásra, hogy „Jön a róka!”, aztán nagy versengéssel iramodtak házuk felé.

Aznap nyúléknál igen jó ebéd volt. Első fogásuk répaleves, aztán pirított répa répamártással, a harmadik fogás répafőzelék, végül kirántott répa. A télnek vége lett, és a nyulak egyszerre csak azon vették észre magukat, hogy a hó elkotródott a házuk tájékáról, és hogy régi ismerőseik, a vándormadarak megint ott csicseregtek a fák között, csodálatos dolgokat mesélve idegen országokról, hol a télen jártak.

A nyulaknak most már nem kellett többé az erdészhez fordulniok, ha megéheztek, mert az erdő tele volt bársonyos fűvel és illatos herével. Hanem azért nem feledkeztek meg erdészeikről. Az öreg nyúl azt mondta:

- Ilyen nagy úrral jó fenntartani a barátságot, és nem lehet tudni, mi lesz a jövő télen.

Éppen húsvét éjjelén volt, mikor a legnagyobb csendben furcsa egy társaság sompolygott az erdészék kertjébe.

Tapsiék voltak meg a rokonságuk. Aztán tapsi úr jött, ez meg akkora húsvéti tojást hentergetett maga előtt, amelynél nagyobb és szebbet sohse láttam. Kék bársonyból volt ez a húsvéti tojás arany abronccsal. Aztán jöttek a többiek, ők meg kosárban, pici szekérben hozták a sok húsvéti tojást. Mikor a kertbe értek, serényen munkához láttak. A kicsinyek ügyes fészkeket raktak a fűben, a bokrok alatt, az öregek meg óvatosan elosztogatták a tojásokat a fészkekben. Mikor elvégezték a munkájukat, usgye!... visszairamodtak az erdőbe.

Másnap az erdész már korán reggel lent járt a kertben. Később leszólította a gyerekeket is:

- Gyerekek - mondta -, nekem úgy rémlik, mintha nyomokat látnék a kertben. Ha itt jártak, akkor itt is hagytak valamit. Jó lesz egy kicsit körülnézni a bokrok alatt.

A gyerekek szétfutottak a kertben, aztán itt is, ott is hallatszott az örömkialtásuk, amint egy-egy húsvéti tojással megrakott fészkekre bukkantak.

Az a kékbársonyos, aranyabroncsos tojás, melyet Tapsi úr maga görgetett be a kertbe, tele volt cukorral.

Én is megkóstoltam, mert éppen akkoriban vendégségben voltam az erdészéknél, és egész komolyan mondom, hogy alig ettem még ennél édesebb cukrot.

Zelk Zoltán: A három nyúl

Egyszer régen, nagyon régen, zúgó erdő közepében három nyulak összeültek, selyem fűre települtek, ottan se ültek sokáig, talán csak egy fél óráig, amikor felkerekedtek, hogy már végre hazamennek, egy szarka felettük szállott, s így kiáltott:

- Mit csináltok? Mit csináltok, három nyulak? Úgy ültök ott, mint az urak.

- Úgy, úgy, bizony, mint az urak - feleltek a három nyulak. - Ezután már urak leszünk, ebédre rókahúst eszünk.

Csacsi szarka nem elhitte?! Repült is már, a hírt vitte, s buta róka is elhitte. De hát hogyan hitte volna, akármilyen ravasz róka, mert a szarka így kiáltott:

- Egy jegenye fölött szállok, mikor lenézek a földre, három nyulak ülnek körben.

Összebújva tanácskoznak... Jaj, mekkora nyulak voltak! Jaj, mekkora fejük, szájuk, a medve egér hozzájuk. Hát még miről beszélgetnek? Hogy eztán csak rókát esznek!

Ennek a fele se móka! Szedte is lábát a róka. Futott ki az erdő szélre, csak mielőbb odaérne. Hát amint ott futott, szaladt, szemben vele farkas szaladt:

- Szaladj te is, komám, farkas, jaj, mit láttam, ide hallgass! Az erdő közepén jártam, most is borsószik a hátam, sosem láttam ilyen szörnyet, ottan ültek három szörnyek! Három nyúl volt és akkora, fél méter is volt egy foga. Hát még miről beszélgettek? Hogy eztán csak farkast esznek!

No hiszen, egyéb se kellett, a farkas is futni kezdett. Addig futott, amíg szembe nem jött vele egy nagy medve, a medve így szólólongatta:

- Hova szaladsz, farkas koma?

- Medve komám, ne is kérdjed, szaladj, ha kedves az élted! Erdő közepén jártam, jaj, mit láttam, jaj, mit láttam! Három nyulak ottan ültek, éppen ebédre készültek. Hát még miről beszélgettek? Hogy eztán csak medvét esznek!

Egyébre se volt már kedve, szaladni kezdett a medve. Elöl róka, hátul medve, közbül a farkas lihegve. Így szaladtak erdő szélre, szomszéd erdő közepébe. (...) Ezalatt a nyusziházban, fűszálakból vetett ágyban három nyuszi aludt szépen, összebújva, békességben...

Fésűs Éva: A fogfájós nyuszi

Képzeljétek, gyerekek, mi történt! ... Egy nyuszikának a mezőn megfájdult a foga. Valószínűleg úgy esett meg ez a nagy baj, hogy kemény káposztatorzsára harapott. Panaszosan makogott a nyuszi és nem tudta, mitévő legyen. A pofácskája hamarosan dagadni kezdett, s amikor a barázdabillegető meglátta, ijedtében még billegetni is elfelejtett.

Lekonyult a nyuszi füle bánatában és csak üldögélt a rét közepén. Gyógyfüvecskék kínálták magukat orvosságnak a fájós fogára, vadvirágok legyezgették a daganatot, de hát mindez nem sokat használt.

Észrevette a nyuszi, hogy egy mókus mogyorót ropogtat az erdőszéli fán.

Elkezdett vele beszélgetni.

- Mak-mak, de jó neked, mókuska!

- Mi bajod van, nyulacska.

- Fáj a fogam, mókuska.

- Ki kell húzni, nyulacska!

- Ki húzná ki, nyulacska.

- Nem fog fájni, mókuska?

- Csak egy kicsit, nyulacska.

Gyáva volt a nyuszi, de foga már annyira fáj, hogy mégis elindult az erdőbe.

Messziről hallatszott Harkály doktor kopácsolása. Amint közeledett hozzá, egyre jobban inába szállt a bátorsága.

- Sárgarépas jó napot! - toppant eléje hirtelen a róka. - Mi lelte azt a szép nyúlpofigádat, hogy ekkorára dagadt?
- Éppen most megyek fogat húzatni - reszketett a nyuszi -, de nagyon félek, mert Harkály doktornak éles a csőre.
- Ó, ó - sopánkodott a róka -, hiszen nem is kell ahhoz a harkály! Ide süss, nyulacská!
Majd én rákötök egy vékony indát a rossz fogadra, megrántom és úgy kihúzom, hogy cseppet sem fog fájni.

Valójában persze azt gondolta a ravasz róka, hogy a fogára kötött indánál fogva szépen hazavezeti az ostoba nyulacskát a rókalyukban várakozó fiainak. Azoknak ma éppen ilyen gyöngye nyúlhúsra támadt kedvük.

A nyuszi ezt nem tudta, ezért izgatottan mozgatta a bajuszát.

- Komolyan mondd, Róka bácsi?

- Úgy ám, füles öcsém! Sohasem fog többé fájni a fogad! No, gyere csak közelebb, nem bántalak. Tátsd ki szépen a szádat! Így ni! Biz, ez csúnya fog, de már rajta is a hurok. No, most gyere szépen velem, amerre vezetlek!

Vitte a róka a megszeppent nyulacskát és már majdnem a rókalyuknál voltak, s be is húzhatta volna oda szépen, de akkor az egyik rókafi, a legéhesebbik, kidugta a fejét és elkiáltotta magát:

- Hozza a papa a pecsenyét!

Ettől a nyuszi úgy megijedt, hogy hátrarántotta a fejét, s nyomban kirepült a szájából a fájós fogacska. A róka meg, aki húzta az inda másik végét, hanyatt bukfenchezett, és legurult a domboldalon, bele a jéghideg patakba.

Felröppentek a madarak a fákról, összeszaladtak az őzek és makkot dobáltak egymásnak a mókuskák, úgy örültek, hogy a ravaszdi pórul járt.

A nyuszi pedig megszabadult fájós fogától, s ma is vidáman ugrál a barázdában.

Aki nem hiszi, menjen ki a mezőre és kérdezze meg tőle.

